

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

№ 141 /2018 г.- ГП
София, 12.02.2018 г.

Бж. № 53 КД
Дата 13.02.18

ДО
Г-Н БОРИС ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

На №11 КД/16.01.2018 г.

С Т А Н О В И Щ Е
по конституционно дело №13/2017 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 16.01.2018 г. Конституционният съд на Република България е допуснал за разглеждане по същество искането на пленума на Върховния административен съд за даване на задължително тълкуване на разпоредбата на чл.125, ал.2, предложение първо от Конституцията на Република България относно следния въпрос: „Разпоредбата на чл.125, ал.2, предложение първо от Конституцията на Република България задължава ли Върховния административен съд да се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция?”

Считам, че разпоредбата на чл.125, ал.2 от Конституцията на Република България не задължава Върховния административен съд да се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция, поради следните съображения:

С новата демократична Конституция на Република България от 1991 г. се възстанови Върховния административен съд, като с разпоредбата на чл.125 от Конституцията на Република България се разграничи осъществяването на

административното правораздаване от Върховния административен съд от гражданското, търговското и наказателното правораздаване, осъществявано от Върховния касационен съд. В съответствие с това разграничение Конституцията на Република България (КРБ) възложи на Върховния административен съд да осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите в административното правораздаване. В духа на обособената система на административното правораздаване, с разпоредбата на чл.125, ал.2 КРБ е прието, че Върховният административен съд се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите, както и на други актове, посочени в закона. С тази конституционна разпоредба се предвиди осъществяването на съдебния контрол върху актовете на Министерския съвет и на министрите от новата обособена структура на Върховния административен съд, с което се установява, че такива правомощия Върховния касационен съд няма. В тази конституционна норма или други норми на КРБ не е предвидено изрично съдебният контрол върху актовете на Министерския съвет и на министрите да се осъществява от Върховния административен съд при реда и условията на първоинстанционен контрол. След като конституционната норма не съдържа указания за определяне подсъдността на делата, разглеждани пред Върховния административен съд (ВАС), съответно контролът върху незаконни и невалидни актове на Министерския съвет и министри може да бъде осъществен и като касационна инстанция. Значимостта на обществените отношения не е пречка посочените по-горе правни спорове да бъдат разглеждани и от съдилища на ниво, различно от това на ВАС. Основни функции на ВАС, като част от правораздавателната система са контролно-отменителната и тълкувателната, осъществявайки върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища в административния процес. Поисканото тълкуване налага разглеждане на разпоредбата на чл.125 КРБ в цялост. Първата алинея въвежда правилото. Тя е основополагаща, значима за останалите. Системното тълкуване на втората алинея сочи, че тя съдържа изключението, особеността. Смисълът ѝ е ВАС да се произнася по спорове за законността на актове, очертани в три изчерпателно формулирани групи: актове на МС; актове на министри; други актове, посочени в закона. Липсата на задължителност ВАС да се произнася като първа инстанция по тези групи актове следва: от липсата на изричен текст в конституционна норма в този смисъл; от обстоятелството, че устройствените и процесуални закони уреждат инстанционност, родова и местна подсъдност; от ползването на техники на делегиране на права от материално компетентния орган, чрез които се преодолява контрол като първа инстанция на ВАС.

Грамматическото тълкуване на ползваното от конституционния законодател съчетание на възвратната частица „се“ и глагола „произнася“ сочи на изборност, диспозитивност. Употребата на „се“ в българския език означава, че действието се отнася за подлога, т.е. този който извършва действието и го търпи. От тази гледна точка ВАС основателно поставя като аргумент в искането прекомерната си и несвойствена натовареност като първа инстанция по административни дела. Без изясняване на езиковия смисъл на тълкуваната правна норма не може да се намери кореспонденция с процесуалните закони. Употребата на глагола „произнася“, а не „решава“, „разглежда“ насочва към акта на произнасянето, а не към процедурата по създаването му. Според тълковен речник „произнася“ означава „изричам, казвам, изговарям отделни звукове, думи или цял текст“. Следователно, подборът на употребения термин е също довод за липса на задължителност по отношение на фазата, степента на произнасяне, а също не и израз на целта на законодателя – ВАС да е крайната, решаваща инстанция, включително и като тълкувателна такава. Стеснителното (буквално) тълкуване на чл.125, ал.2 КРБ не издържа на приложимостта на принципа за равенство на гражданите по чл.6 КРБ, на общите принципи на правото по чл.135, ал.1 АПК и чл.14, ал.2 ГПК. Ако разпоредбата на чл.125, ал.2 КРБ имаше задължителен характер в частта, допусната до тълкуване, би било излишна законодателна тавтология с разпоредбата на чл.132, ал.2, т.2 АПК да се урежда още веднъж родова подсъдност на ВАС за посочените две групи актове, а допълването с текста „оспорванията срещу актовете на министър-председателя, заместник министър-председателите“ следва да се приеме като дописване на императивна конституционна норма. По аргумент от противното и тъй като КС не е съзрял противоконституционност на процесуалната норма, разпоредбата на чл.125, ал.2 КРБ не задължава Върховния административен съд да се произнася по спорове за законността на актове на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция. Това прави процесуалният закон.

Предвид изложеното намирам, че разпоредбата на чл.125, ал.2 от Конституцията на Република България не задължава Върховния административен съд да се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция.

С УВАЖЕНИЕ

СОТИР ЦАЦАРОВ
ГЛАВЕН ПРОКУРОР